

MALMÖ STAD
Miljöförvaltningen

Rapport

Gamla Sofielund

Markinventering

Rapport 12/1999 ISSN 1400-4690

FÖRORD

Markundersökningsprojektet som i april 1993 påbörjades av Malmö miljöförvaltning med syftet att undersöka f.d. industriområden har nu med stöd av Naturvårdsverket och i samverkan med Länsstyrelsen i Skåne län följts upp med en undersökning av ytterligare fyra områden i Malmö nämligen f.d. Bulltofta flygplats, del av Johanneslusts och Gamla Sofielunds industriområden samt Skeppsbron. Föreliggande rapport avser del av Gamla Sofielunds industriområde.

Undersökningen som följer Naturvårdsverkets vägledning för inventeringar av förorenade områden där denna rapport beskriver fas 1. Denna orienterande fas omfattar kart- och arkivstudier och belyser föroreningsens farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar och omgivningens känslighet och skyddsvärde. En riskklassning görs för varje område.

Miljöförvaltningen har via intervjuer med anställda och f.d. anställda samt genom arkivstudier tagit fram uppgifter om vilka typer av föroreningar som har deponerats respektive på olika sätt spillts på markområdena.

Konsultfirman VBB VIAK har genomfört riskklassning för området, bedömt kemikaliers farlighet, spridningsförutsättningar till mark grund- och ytvatten samt beskrivit naturmiljön och de geologiska och hydrogeologiska förhållandena.

Samverkan med Naturvårdsverket och kommunala förvaltningar i Malmö har möjliggjort inventeringen. Särskilt Stadsbyggnadskontoret och arkivpersonalen där har bidragit på ett värdefullt sätt.

Till alla dem som medverkat i intervjuer eller på andra sätt tillfört inventeringen viktiga data riktas ett tack.

Ett särskilt tack riktas till Gösta Andersson, Rolf Andersson, Alvar Noresson och Tapani Rossi som är eller har varit boende eller verksamma i området.

Malmö i april 1999

K-G Möller

INNEHÅLL	Sida
1 SAMMANFATTNING	5
2 BAKGRUND	9
3 SYFTE	9
4 METOD	9
5 RESULTAT	10
5.1 Kvarter Alven	11
5.2 Kvarter Arbetaren	13
5.3 Atleten	13
5.4 Kvarter Basen	14
5.5 Kvarter Klotet	15
5.6 Kvarter Laget	15
5.7 Kvarter Plantan	16
5.8 Kvarter Rasten	16
5.9 Kvarter Repet	16
5.10 Kvarter Sämjan	16
5.11 Kvarter Orten	16
5.12 Kvarter Målet	17
5.13 Kvarter Idrotten	18
5.14 Kvarter Cykeln	19
5.15 Kvarter Ödet	20
5.16 Kvarter Önskan	21
5.17 Kvarter Äran	21
5.18 Kvarter Cyklamen	21
5.19 Kvarter Cypressen	22
5.20 Kvarter Bladet	22
6 RISKBEDÖMNING OCH SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	25
7 DISKUSSION	26
8 LITTERATUR	28

9 BILAGOR

1. Registerkarta 1998. Justerad för översikt
2. Registerkarta 1998. Samtliga fastigheter.
3. Riskklassningskarta.
4. Analysresultat på avloppsvatten från ytbehandlare.
5. Analysresultat på avloppsvatten från ytbehandlare.
6. Analysresultat på avloppsvatten från ytbehandlare.
7. Analysresultat på avloppsvatten från ytbehandlare.
8. Analysresultat på avloppsvatten från kemisk tvätt.
9. Utdrag från Malmö Stads Adresskalender 1912 - 1977.
10. Sofielund år 1897.
11. Sofielund år 1900.

1 SAMMANFATTNING

De nu inventerade delarna av Gamla Sofielunds industriområde avgränsas av i norr Sofielundsvägen, i väster av Nobelvägen, söderut av Bragegatan och slutligen i öster av Rolfsgatan.

Industriverksamheten är och var en integrerad del av bostadsområdet och industrifastigheterna är på alla sidor omslutna av bostadsfastigheter, skolor och andra lokaler.

Området har under årens lopp varit uppdelat i ett varierande antal kvarter och 1998 är det uppdelat på 20 kvarter.

Markarealerna i Gamla Sofielund började exploateras för bostads- och industriändamål i slutet av 1800-talet.

År 1896 blev Sofielund municipalsamhälle och inkorporerades med Malmö 1911.

Ett flertal kvarter har haft industriell verksamhet av varierande slag. Som exempel kan nämnas, plåt- och kemikalieindustrier, färgfabriker, ytbehandlingsanläggningar, mekaniska verkstäder, bilverkstäder, bränsle- och drivmedelshantering, tryckerier, livsmedelsindustrier och tvättinrättningar m.m.

Markkontaminering har uppkommit via hanteringen av diverse kemikalier, lösningsmedel, syror och tungmetaller.

Ytbehandling av olika slag kan ha förekommit på ett antal olika företag också utanför de egentliga ytbehandlingsföretagen.

Intervjuresultaten pekar på att bl. a. krom har kommit ut i marken från ytbehandlingsanläggningarna. Från tryckerierna och färgindustrierna såväl som från kemtvättarna har lösningsmedel och tungmetaller kunnat nå marken. På ett antal ställen kan cisterner finnas kvar i marken. Några av dessa ska innehålla eller har innehållit oljeprodukter och en del andra okända substanser.

Resultaten anger att man i första hand kan förvänta sig att finna oljor, tungmetaller och lösningsmedel, även klorerade sådana, i varierande grader och sammansättningar på olika platser i området.

Konsulten VBB VIAK har med utgångspunkt från Naturvårdsverkets rapporter "Förorenade områden – Vägledning för översiktliga inventeringar och riskklassningar" (preliminär version januari 1996) och "Bedömningsgrunder för Förorenade områden", (remissversion 1998-04-27) ansvarat för bedömning m.m. gällande, kemikaliers farlighet, geologi, avrinnings- och recipientförhållanden, spridningsförutsättningar samt känslighet och skyddsvärde. Värdena för dessa parametrar har vägts samman till en slutlig bedömning och riskklassning.

En sammanfattning för de olika momenten inklusive en slutlig bedömning och riskklassning framgår av följande sammandrag från VBB VIAK` s rapport. **Kemikalier**
Kemikalierna har delats in i 5 grupper; alifatiska och aromatiska kolväten, klorerade kolväten, PCB, bekämpningsmedel, tungmetaller och cyanider. Samtliga ämnen bedöms tillhöra minst klassen hög farlighet och i några fall mycket hög farlighet.

Alifatiska och aromatiska kolväten

Gruppen innefattar bensen, dieselolja, tyngre eldningsoljor, smörj-, skär- och hydrauloljor, fotogen, förtunning och andra organiska lösningsmedel m.m. Dessa produkter har använts som bränsle, smörjmedel, i färger, för rengöring etc.

Klorerade kolväten

Till tvättvätskor, avfettningsmedel och i vissa fall färg användes tidigare ofta klorerade produkter som tri, chlorethene, perklor m. fl.

PCB

Förkortning av polycykliska bifenyler. PCB-olja har använts i transformatorer och kablar.

Tungmetaller och cyanider

De här förekommande vanligare tungmetallerna utgörs av bly, kadmium, koppar, krom, nickel och zink. Tungmetallerna förekommer i färger, metallskrot, aska och slagg, avlopp och slam från ytbehandlingsanläggningar m.m. Cyanider förekommer ofta förr i samband med galvanisk ytbehandling o d, varvid de härav har placerats i denna grupp.

Geologiska förhållanden

De översta jordlagren i området utgörs till största del av olika utfyllnader.

Fyllnadsmäktigheten bedöms vara i storleksordningen 0,5-1 m. Under fyllningen förekommer lermorän inom större delen av området. Inom delar av kvarteren Klotet och Basen har sandsediment och morän på sand konstaterats ovan lermoränen.

Sandsedimenten har en utbredning väster om studerat område.

Lermoränen vilar på kalkberg vars överyta bedöms ligga omkring 10 m under markytan (0 möh) i området.

Spridningsförutsättningar

Till grund för bedömningen av spridningsförutsättningar ligger kartstudier, VA-planer och resultat från geotekniska undersökningar inom området.

De olika betraktade stegen eller medierna för spridningsförutsättningar har delvis utökats jämfört med Naturvårdsverkets metodik, vilket åskådliggörs i tabell 1 nedan.

Tabell 1 Spridningsförutsättningar

Steg i Naturvårdsverkets metodik	Tillämpade steg
Spridning i mark och grundvatten	1) Vertikal transport genom omättad zon 2) Horisontell transport i grundvatten-zonen
Spridning från mark och grundvatten till ytvatten	1) Enbart via grundvattenflöde 2) Grundvattenflöde kombinerat med transport via ledningar, diken etc
Spridning i ytvatten	
Föroreningars utbredningshastighet i sediment	

Inom hela det studerade området bedöms förutsättningarna för en spridning från markytan genom vertikal transport i den omättade zonen ovan grundvattenytan motsvara måttliga spridningsförutsättningar, enligt Naturvårdsverkets bedömningskriterier (motsvarande en transporthastighet < 0,1 m per år).

Förekomst av dag- och spillvattenledningar (exkl tryckledningar) har antagits innebära att det ytliga grundvattenflödet är riktat mot ledningarna och att grundvattnet avleds vidare i ledningssystemet. Den horisontella transporten förutsätts därför bestå av ett grundvattenflöde riktat mot förekommande spill- och dagvattenledningar i gatumark. Inom större delen av området bedöms måttliga horisontella spridningsförutsättningar föreligga. För tidigare omnämnda delar av kvarteren Klotet och Basen, där sandsediment förekommer nära markytan, bedöms förhållandena motsvara stora spridningsförutsättningar.

Känslighet och skyddsvärde

Bedömningen av känslighet innefattar exponering av människa på individnivå kombinerad med nuvarande och framtida markanvändning. Skyddsvärdesbedömningen omfattar förekommande ekosystems värde p.g.a. bl. a. raritet och representativitet.

Då människor bor permanent i området bedöms, enligt Naturvårdsverkets indelning, att hela området placeras i kategorin mycket stor känslighet.

Den ovannämnda markanvändningen innebär att området är helt bebyggt. Någon parkmark eller dylikt förekommer inte. Områdets skyddsvärde bedöms, enligt Naturvårdsverkets indelning, som litet.

Sammanfattande bedömning och riskklassning

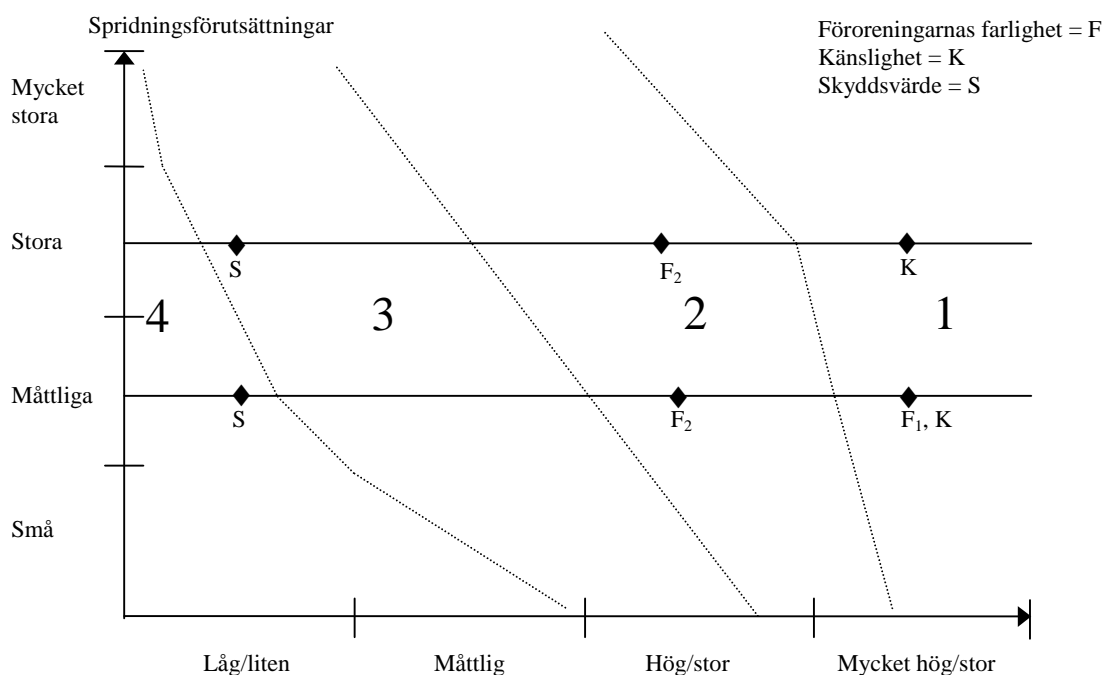
Utgående från bedömning av de olika momenten inom respektive kemikaliegrupp har en samlad riskbedömning utförts.

Den här utförda riskklassningen bygger på en sammanvägning av faktorerna:

- Föroreningarnas farlighet
- Spridningsförutsättningar
- Känslighet och skyddsvärde

Farligheten för de ovannämnda grupperna har bedömts som hög (F_1 , figur 1) eller mycket hög (F_2 , figur 1). Känsligheten har bedömts som mycket stor och skyddsvärdet som lågt över hela området. Spridningsförutsättningarna inom den övervägande delen av området har bedömts som måttliga. Inom ett mindre delområde bedöms stora spridningsförutsättningar föreligga. Se bilaga 3.

Följande riskklassningsgraf erhålls vid en samlad bedömning av industriområdet.

Figur 1 Riskklassningsgraf för samlad bedömning av Gamla Sofielunds industriområde

Vid den samlade riskklassningen har försiktighetsprincipen tillämpats. Härvid hamnar samtliga fastigheter där kemikalier, med hög eller mycket hög farlighet, bedöms ha förekommit i riskklass 2 oavsett om måttliga eller stora spridningsförutsättningar föreligger. Övriga fastigheter, där uppgifter om kemikaliehantering inte framkommit eller bedöms ha förekommit, placeras i riskklass 4. Beträffande riskklassning se bilaga 3.

2 BAKGRUND

Malmö miljöförvaltnings markundersökningsprojekt under åren 1993 - 1994 återupptogs 1996 genom att Naturvårdsverket ställt medel till förfogande. Projektet fortsätter nu med en inventering och riskbedömning av 4 nya områden. Ett av de nu undersökta områdena är Gamla Sofielunds industriområde. Området har haft industriverksamhet sedan slutet av 1800-talet. Valet av Gamla Sofielundsområdet har träffats på grund av den potentiellt miljöstörande verksamheten i samband med fabriker, verkstäder, kemiska tvättanläggningar samt bensinstationer och annan bränsle- och drivmedelshantering speciellt med tanke på äldre tiders hantering av kemikalier vid sådana anläggningar.

3 SYFTE

Inventeringens mål i den orienterande fasen har varit att spåra och kartlägga eventuella föroreningar inom markområdet. De fakta som framtagits i fas 1 ligger till grund för en riskklassificering. Konsulten VBB VIAK har utfört riskklassning, bedömning av kemikaliers farlighet, spridningsförutsättningar till mark grund- och ytvatten samt beskrivit naturmiljö och de geologiska och hydrogeologiska förhållandena. Detta ger tillsammans med den orienterande delen en samlad bedömning som kan utnyttjas vid planering av markanvändningen.

4 METOD

Tillvägagångssättet vid inventeringen har varit faktasökning via företagen och deras arkiv. Faktamaterial har även inhämtats från kommunala förvaltningar och statliga verk. De ca. 50 företagen som idag finns i området har kontaktats via telefon eller besök. Även personer knutna till företag som tidigare funnits inom området har intervjuats. Detta har resulterat i många värdefulla uppgifter och kontakter. Ostrukturerade intervjuer och informella samtal har förekommit. Underlag till intervjuerna har skapats genom litteraturstudier avseende de i området verksamma företagen eller andra med likartad inriktning. De intervjuade har erbjudits anonymitetsskydd eftersom detta har visat sig ge de mest rättvisande resultaten.

5 RESULTAT

Sofielunds Industriområde har haft industriell verksamhet sedan slutet av 1800-talet och ännu idag präglas området av små och medelstora industriföretag.

1896 blev Sofielund municipalsamhälle och inkorporerades med Malmö 1911.

Under årens lopp har ett stort antal företag varit etablerade här. I dag finns det ca. 75 företag i området.

Exempel på nutida verksamheter är sådana som: Målerier, tvätterier, glaskonst, plåt-, bil- och mekaniska verkstäder, bilförsäljning, bensinmack, oljehandel, möbelhandel, tryckerier, snickerier, livsmedelsbutiker, restauranger m. fl.

Välkända företag som varit i verksamhet här är AB KAMAS (AB Kvarnmaskiner) Tobaksbolaget och Malmaverken.

Typiskt för detta område har varit att de intervjuade rent allmänt nämnt att det kan finnas en hel del föreningar kring de nämnda objekten. I de flesta fall har det inte kunnat fastställas vad och exakt var och i hur stor utsträckning förening har förekommit. Orsaken till detta kan vara att det oftast har varit 2:a- och 3:e handsuppgifter som erhållits. Detta i sin tur beror sannolikt på att många av företagen var små och flera av de som var anställda vid dessa har gått ur tiden eller av andra anledningar inte har kunnat intervjuas. Sannolikt finns dock de "normala" verksamhetsanknutna föreningarna från en tid när det just betraktades som normalt att pytsa ut runt knuten, slå i avloppet eller gräva ner överblivet material.

I det följande kommer ett urval av intervjuresultaten att presenteras och beskrivas med utgångspunkt från en för överskådlighetens skull justerad registerkarta för 1998 över området. Bilaga 1.

Bilaga 2 är originalregisterkartan från 1998 för en fullständig bild av samtliga fastigheter i den undersökta stadsdelen.

Ett antal företag och verksamheter har pilmarkerats. De för verksamheterna angivna tidsperioderna är ungefärliga. Redovisningen sker kvartervis och påbörjas i områdets sydvästra hörn med kv. Alven enligt bilaga 1.

I resultatredovisningen återges den av VBB VIAK framtagna riskklassningen för fastigheterna efter beskrivningen av markområdet, under rubriken "**Riskklassning**".

För detaljerade uppgifter angående vilka företag som funnits i ett visst kvarter hänvisas till bilaga 6, som är ett utdrag från Malmö Stads Adresskalender, för åren 1912 - 1977 med vissa intervaller.

5.1 Kvarter Alven

Kvarter Alven består av 11 fastigheter och har haft många olika verksamheter som, kemisk tvätt, garveri och textilfärgning m.m.

Kv. Alven 8

På denna fastighet har funnits ett tvätteri. Inga föroreningar har rapporterats men det är inte osannolikt att det i marken kan finnas rester av klorinpreparat.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Alven 19

Här fanns ett bryggeri ca. 1920-1960. Inga föroreningar är kända.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning denna fastighet bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Kv. Alven 23

Här finns en kemisk tvätt sedan flera årtionden. Fram till ca. 1960 förekom färgning av tyger. Inga föroreningar har nämnts men det finns sannolikt de för sådan verksamhet typiska föroreningar i form av klorerade produkter samt färg- och betningsmedelsspill till avlopp och mark.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Alven 24

Denna fastighet har haft verksamheter av olika slag sedan 1900-talets början. Här har funnits transformatorverkstad, järnmöbelfabrik, tapettryckeri, billackering, och garveri. Det har till och med nämnts att här skulle ha varit en kvarn. I marken här kan finnas trikloretylen och andra lösningsmedel och eventuellt färgrester med därtill hörande tungmetaller. Krom kan ha förekommit vid garveriet och kan i så fall ha kommit ut i mark.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet,

spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. 26 Alven

I fastighetens norra del finns sedan 1964 i en bensinmack. Söder om macken finns nu flerfamiljshus. Innan dessa byggdes på ca.1950-talet var fastigheten ett byggupplag och enligt intervjuresultaten kan här finnas oljor, lösningsmedel, färger och impregneringsmedel i mark. De intervjuade har endast nämnt föroreningen som sannolik.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Alven

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa fastigheter bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.2 Kvarter Arbetaren

Kv. Arbetaren 3

Här fanns fram till 1970 ett plåtslageri och eventuellt kan det finnas skäroljor i marken.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Arbetaren 10

Denna fastighet var före bebyggandet ca. 1950-talet använd som byggupplag. I marken kan finnas oljor, lösningsmedel, färger och impregneringsmedel. Några konkreta föroreningar till mark har inte rapporterats.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Arbetaren

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa fastigheter bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.3 Kvarter Atleten

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.4 Kvarter Basen

Kv. Basen 7

En fiskfabrik fanns här. Inga föroreningar är nämnda. Däremot nämns att det brunnit i fabriken vilket kan ha lett till brandrelaterade föroreningar.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Kv. Basen 8

Under åren 1950-1970 var en pumpfabrik i verksamhet på fastigheten. Numera är här ett företag som arbetar med pumppreparationer. En grusfylld oljetank ska finnas kvar i mark i övrigt har inga föroreningar rapporterats.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Basen 58

Denna fastighet hade under många år ett större slakteri som upphörde på 1960-talet. Inga föroreningar är kända.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Basen

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheterna bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.5 Kvarter Klotet

Kv. Klotet 1

En fotogen- och oljehandel fanns här fram till ca. 1970. Verksamheten pågick under flera årtionden. Nuvarande hyresgäster berättar att man för några år sedan i samband med omläggning av avloppsrör grävde ner till ca. 2 meters djup. Vid detta tillfälle observerades vare sig lukt- eller synbart någon fotogen eller olja.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten stora och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Klotet 2

Fastighet 2 in på gården sägs ha haft en f.d. industri av obekant slag. Känt är att här har funnits en filmatelje med framkallningsverksamhet. Någon kontaminering har ej inberättats.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten stora och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Klotet 9

Den under kv.Basen 8 nämnda pumpfabriken ska också ha haft sin verksamhet på den här fastigheten fram till 1970. Här ska lackering av produkterna ha utförts. Lackerings-spill med åtföljande tungmetaller har då sannolikt nått avlopp och/eller mark. Efter pumpfabriken kom en slipsfabrik in i lokalerna. Några föroreningar från denna är ej kända.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Klotet

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.6 Kvarter Laget

Kv. Laget 6

I en källarlokal fanns på denna fastighet under många år en bilverkstad.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Laget 28

På denna fastighet har bedrivits handel med oljor, fotogen och kocks sedan 1940-talet. Underjordiska tankar finns. Sannolikt finns på denna plats en del markförorening av ovannämnda produkter.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Laget

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheterna bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.7 Kvarter Plantan

Kv. Plantan

Enligt intervjuresultatet ska det inte ha förekommit några verksamheter med tänkbar föroreningsrisk i detta kvarter.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.8 Kvarter Rasten

Kv. Rasten

Inte heller för detta kvarter har någon tänkbar källa till förorening pekats ut.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.9 Kvarter Repet

Kv. Repet

Såvitt känt ska också kv. Repet vara fritt från kontamineringskällor.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.10 Kvarter Sämjan

Kv. Sämjan 2

Kv. Sämjan utgöres av endast denna fastighet. Sedan 1900-talets början har det förekommit olika typer av fabrikation på fastigheten. 1913 fanns en textilfabrik här. Eventuell tygfärgning kan ha förorsakat förorening av marken. Från ca. 1915-1945 fanns Tobaksbolaget på fastigheten. Något spill till mark från denna verksamhet är ej känd. Under tiden 1945-1979 var AB Kvarnmaskiner senare (AB KAMAS) verksamt här. Mindre spill av färg, oljor, lösningsmedel och syror till mark förekom under de första åren.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

5.11 Kvarter Orten

Kv. Orten 6

Denna fastighet har sedan många år använts som måleri. Gården som är helt utan beläggning används som uppställningsplats för fat, färgpytsar m.m. Allt eventuellt spill går därför direkt till mark.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Orten 8

I detta kvarters sydvästra hörn fanns under ca. 10 år en bilverkstad. Verkstaden upphörde på 1970-talet.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastighetens sydvästra hörn med adressen Björkgatan 18 bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda delar av fastigheten kv. Orten 8**Riskklassning**

Vid en samlad riskbedömning har dessa delar av kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.12 Kvarter Målet**Kv. Målet 32**

En bärningsfirma med reparationsverksamhet ska ha funnits på denna fastighet. Verksamhetstiden är ej känd.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda delar av kv. Målet**Riskklassning**

Vid en samlad riskbedömning har dessa delar av kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.13 Kvarter Idrotten

5.14 Kv. Idrotten 2

På fastighetens gård ska en f.d. fabrik och/eller verkstad enligt obekräftade uppgifter ha funnits. Vad som eventuellt framställts eller reparerats har ej kunnat fastställas. Känt är att en elkonsult med konstruktionsuppdrag som uppgift har haft sin verksamhet här. I dag används detta hus in på gården som bostad. Några föroreningar har ej rapporterats.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa delar av kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Kv. Idrotten 4

Beträffande denna fastighet säger en enstaka uppgift att det i gamla tider förekom ka-
belbränning och andra icke specificerade verksamheter.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Idrotten 7

På denna fastighet höll ett motorcykelsällskap till. I grannskapet är huset mest känt som HA-huset. Fastigheten blev rikskänd i förbindelse med att huset besköts med "pansarbrytande" ammunition 1996. Man tror att en konkurrerande motorcykelorganisation ligger bakom händelsen. När det gäller föroreningar av marken kan man se att den öppna markytan varit utsatt för kraftiga oljespill. Fat med innehåll var placerade direkt på mark.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Idrotten 8

Här finns en bilverkstad sedan ca. 30 år tillbaka i tiden. Några föroreningar har ej rapporterats men vid en okulär besiktning kan man se att problem med oljespill har förelegat på senare tid. Sannolikt kan det ha förekommit sådant också tidigare.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Övriga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Idrotten**Riskklassning**

Vid en samlad riskbedömning har dessa delar av kvarteret bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.14 Kvarter Cykeln**Kv. Cykeln 1**

Fastigheten är för närvarande obebyggd och tycks tidvis ha blivit föremål för diverse nedskräpning. Vid ett tillfälle observerades fat med någon typ av lösningsmedel på denna fastighet. Fatet var placerat så att innehållet sipprade direkt ut på marken. Eventuellt kan någon oljecistern finnas kvar i mark. Uppgift om några andra kontaminationer har ej erhållits. Ett motorcykelsällskap ska tidigare ha haft sin verksamhet förlagd hit.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Cykeln 10

Även denna fastighet ligger öde. Fastigheten brann ner för några år sedan. Brandrelaterad förorening kan finnas i marken.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Kv. Cykeln 13

Denna fastighet har haft tryckeri och verktygsfirma i nu nämnd ordning. Tidsperspektivet är okänt.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Cykeln 14

Ytterligare en ödetomt i detta kvarter. En uppgift säger att här ska finnas en krossad brännoljetank i marken. Den ska ha blivit demolerad i samband med rivning av huset.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk.

Kv. Cykeln 15

På denna fastighet har metallisk ytbehandling förekommit. Ytbehandling med zink, nickel och krom har utförts. Sannolikt har restprodukter hamnat i avlopp och mark. Mätningar på avloppsvattnet visar på höga värden för kadmium, krom, zink, och nickel. Vid undersökningstillfället fanns ett flertal läckande fat uppställda på fastigheten och ett utbrett "oljeläckage" har luckrat upp asfalten. Ytbeläggningsen är mycket vågig och kan tyda på långvarig påverkan och/eller på andra konstruktioner under mark. Eventuellt kan här finnas cisterner i marken. Asfalten företer i dag ett 30 gånger 30 cm stort hål med ett djup på ca. 20 cm. Analysresultat på avloppsvatten från verksamheten visar vad som kan finnas i marken här. Se bilagorna 4 – 7.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Fastigheterna kv. Cykeln 8, 9, 11, och 12 riskplaceras enligt nedan**Riskklassning**

Vid en samlad riskbedömning har fastigheterna bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.15 Kvarter Ödet**Kv. Ödet 10**

Verksamheten vid denna fastighet är glaskonst-glasmästeri. Firman har funnits här sedan 1962. Något spill till mark har ej nämnts men det berättas att blysmältning företogs på gårdsplanen in på 1970-talet.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Samtliga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Ödet riskplaceras enligt nedan

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheterna bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.16 Kvarter Önskan

Kv. Önskan

Beträffande detta kvarter har det inte inkommit några uppgifter om föroreningar eller om industri som kan ha haft miljöstörande verksamhet.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning detta kvarter bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.17 Kvarter Äran

Kv. Äran 10

På denna fastighet fanns en tvättinrättning samt en hatt- och mössfabrik. Inget spill har rapporterats. Möjligen kan man ha bedrivit textilfärgning. Tänkbart förorening är blekmedel och om färgning förekommit också tungmetaller m.m. från infärgningspreparaten.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Samtliga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Äran riskplaceras enligt nedan

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa delar av fastigheten bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.18 Kvarter Cyklamen

Kv. Cyklamen

Några uppgifter om miljöstörande verksamheter finns inte men vid besök i området berättades det att på fastigheten kv. Cyklamen 8 var de översta 50 centimetrarna av marken "avloppslänkande och sur". Ca. 200 kubikmeter har grävts bort.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har hela kv. Cyklamen bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.19 Kvarter Cypressen**Kv. Cypressen 4**

En av de många tvättinrättningarna i Sofielund fanns på denna fastighet. Här kan ha kommit ut klorinpreparat i avlopp och/eller mark.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Samtliga icke ovan nämnda fastigheter i kv. Cypressen riskplaceras enligt nedan

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa fastigheter bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

5.20 Kvarter Bladet**Kv. Bladet 1**

På denna fastighet har förekommit en mängd verksamheter. Kända verksamheter är följande: Färgfabrik på 1930-talet, därefter två- och gramofonskivstillverkning, Kemikaliefabrik som brann på 1950-talet, mekanisk verkstad och tryckeri ca. 1960-1990 med filmframkallning under åren ca. 1988-1993. På fastigheten finns sannolikt en del rester efter brandtillfället i kemifabriken. Sannolikt finns även färgrelaterad kontaminering. Även cyanider har varit i bruk på denna fastighet.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Bladet 2

Ett plåtslageri har sedan årtionden sin verksamhet här. Ingen förorening har nämnts för denna fastighet.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har denna fastighet bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

Kv. Bladet 3

På denna fastighet är sedan många år tillbaka en bilverkstad i verksamhet. Inga föroreningar är rapporterade.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Bladet 5

En tidig verksamhet här var laxrökeri ca. 1900-1930. Sedan 1977 finns en mekanisk verkstad. En enstaka uppgift säger att man arbetat med hydrauliska produkter här varför det skulle kunna finnas hydraulojor i marken.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Bladet 6

Här ska ha funnits ett metallgjuteri som flyttade från platsen 1936. Här ska också ha varit en fläktfabrik och en elektromekanisk firma. Något spill har ej blivit nämnt. Beträffande metallgjuteri och fläktfabrik se fastighet 8 nedan

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Kv. Bladet 8

En kemisk tvätt fanns också på denna tomt. Verksamhetsperioden var 1940-1985. Även här ska ha varit en ventilationsfabrik och ett metallgjuteri. Möjligen kan det vara så att uppgiftslämnarna inte är helt säkra på var fläktfabriken och metallgjuteriet var belägna. Det är dock inte omöjligt att de kan ha varit belägna på både tomt 6 och tomt 8. Att det kan vara så visas av att både Idungsgatan 19 och Bragegatan 10-14 som avser dessa båda fastigheter nämns som adress för den kemiska tvätten. Ett analysresultat på avloppsvatten indikerar vad man kan förväntas finna i marken från tvätteriverksamheten. Se bilaga 8.

Spill från dessa verksamheter har inte helt kunnat undvikas och även om markområdet under de senaste årtiondena varit hårdgjort kan man sannolikt förvänta sig att från åren

dessförinnan finna tungmetaller m.m. från de produkter som använts vid tennlödning, galvanisering, emaljering o.s.v. i marken. Även lösningsmedelsrester kan finnas. Av de övriga företagen som varit i verksamhet i detta kvarter är det troligen endast färgfabriken som fanns på tomt nr 17 på 1950-talet, som kan ha förorsakat några verksamhetsanknutna föroreningar av marken.

I dag finns Åhlanders kemtvätt som varit i verksamhet här i flera årtionden. Kemtvätten kan ha orsakat markföroreningar av lösningsmedelskaraktär, men också av tungmetaller från de många färgpigment man använde vid garnfärgning förr i tiden. Även betmedel kan ha bidragit till den eventuella föroreningen. Här har under årens lopp funnits en mängd olika företagsamheter, som verkstäder med inriktning mot bilar, mekanik och plåtkonstruktion, oljefirma, charkuteri, färgfabriker och ytbehandlingsföretag m.m.

Färgfabrikanter, kemtvättar, tryckerier, bensin- och bränsleföretag m. fl. har hanterat stora kvantiteter bränslen, lösningsmedel och tvättämnen för olika ändamål. Med stor sannolikhet har lösningsmedel kommit ut i marken på många platser.

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har fastigheten bedömts tillhöra klass 2, stor risk. Hanterade kemikaliers farlighet bedöms vara hög till mycket hög farlighet, spridningsförutsättningar till mark och grundvatten måttliga och känslighet för exponering av människor mycket stor. Skyddsvärdet för miljön bedöms vara litet.

Fastigheterna kv. Bladet 2, 4 och 7 riskplaceras enligt nedan

Riskklassning

Vid en samlad riskbedömning har dessa fastigheter bedömts tillhöra klass 4, liten risk. Ingen kemikaliehantering är känd.

En sammanfattande bild av antalet fastigheter placerade i riskklass 2 ges i tabell 2. Samtliga övriga fastigheter är placerade i riskklass 4, liten risk.

Tabell 2. Sammanfattande bedömning av antalet objekt placerade i riskklass 2.

Kvartersbeteckning	Klass 2
Kv. Alven 8, 23, 24, 26	4
Kv. Arbetaren 3, 10	2
Kv. Basen 8	1
Kv. Bladet 1, 3, 5, 6, 8	5
Kv. Cykeln 1, 13, 14, 15	4
Kv. Cypressen 4	1
Kv. Idrotten 4, 7, 8	3
Kv. Klotet 1, 2, 9	3
Kv. Laget 6, 28	2
Kv. Målet 32	1
Kv. Orten 6	1
Kv. Orten 8, Björkgatan 18	1
Kv. Sämjan 2	1
Kv. Ödet 10	1
Kv. Åran 10	1
Totalt	31

6. RISKBEDÖMNING OCH SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Med hänvisning till de nu kända resultaten är Miljöförvaltningens bedömning att kvarter Alven m. fl. i Gamla Sofielund ska riskklassindelas med ledning av Naturvårdsverkets områdesklassificering enligt nedanstående.

Till hjälp vid läsningen av denna bedömning var god se riskklassningskarta över området från året 1998. Bilaga 3.

I riskklass 1 placeras ingen fastighet.

I riskklass 2 placeras följande fastigheter: Kv. Alven 8, 23, 24 och 26. Kv. Arbetaren 10. Kv. Basen 8. Kv. Klotet 1, 2 och 9. Kv. Laget 6 och 28. Kv. Sämjan 2. Kv. Orten 6 och den sydvästra delen av Orten 8 med adressen Björkgatan 18. Kv. Målet 32. Kv. Idrotten 4, 7 och 8. Kv. Cykeln 1, 13 och 15. Kv. Äran 10. Kv. Ödet 10. Kv. Cypressen 4. Kv. Bladet 1, 3, 5, 6 och 8.

I riskklass 3 placeras ingen fastighet.

I riskklass 4 placeras samtliga övriga fastigheter i de 20 kvarteren.

De i riskbedömningen gjorda riskklassindelningarna tolkas enligt Naturvårdsverkets områdesklassificering på följande sätt:

Klass 1. Mycket stor risk: Undersöka/analysera riskerna i detalj. Efterbehandlings- och/eller skyddsåtgärder behövs oavsett markanvändningen.

Klass 2. Stor risk. Åtgärder: Undersöka noggrant. Möjligt åtgärdsbehov, framförallt vid förändrad markanvändning.

Klass 3. Måttlig risk. Åtgärder: Undersöka/bedöma riskerna. Omfattande åtgärder troligen inte nödvändiga.

Klass 4. Liten risk. Åtgärder: Utifrån vad som nu är känt behövs endast en enkel undersökning och inga skyddsåtgärder.

Med ledning av ovanstående ska allt markarbete i följande områden i enlighet med reglerna i Miljöbalken betraktas som miljöfarlig verksamhet intill dess att ytterligare uppgifter framkommer.

7 DISKUSSION

Sofielunds industriområde har sedan 1800-talets slut haft industriverksamheter av ett flertal slag. Ett stort antal kemikalier, oljor och lösningsmedel har varit i bruk under området historia. Rester av dessa kan man förvänta sig att finna i marken. Detta gäller särskilt för verksamheter som fanns här fram till 1970-talet. Under 1960- och 1970-talen hårdgjordes marken på de flesta tomterna, varför man kan förmoda att eventuella spill därefter antingen sanerats eller har kommit ut i avloppsnätet vid olyckstillbud osv.

De föroreningar man med största sannolikhet kan räkna med att finna i marken är olje-produkter, lösningsmedel och tungmetaller. Syror och alkaliska produkter har på samma sätt kommit ner i marken, men man kan anta att dessa med tanke på tidsperspektivet blivit tämligen utspädda av vatten, och neutraliserade på ett naturligt sätt att reagera med omgivande mineraler m.m.

Mycket stora mängder lösningsmedel har hanterats antingen i fri form eller i färgprodukter. Kemtvättarna och bränsleleverantörerna och bensinstationen har hanterat stora mängder produkter som sannolikt resulterat i utsläpp till marken.

Flera lösningsmedelstyper, bland annat klorerade varianter kan ha gått igenom jordlagren ner till lerskiktet där de eventuellt kan ligga kvar relativt opåverkade av den högre biologiska aktiviteten, som förekommer i de övre markskikten.

Beträffande övriga petroleumprodukter till exempel bränn-, diesel-, hydraul- och motorolja m. fl. som kan finnas i marken så har dessa en tendens att mer sprida sig i de olika markskikten. Möjligen kan därför jordens mikroorganismerna i större utsträckning ha påverkat och brutit ner oljorna än vad som kanske är fallet med en del av lösningsmedlen.

Tungmetallerna som nu förorenar marken är av flera slag. Bly, koppar, nickel, tenn, zink och krom m. fl. kan förekomma. Det är framför allt färg- och ytbehandlingsindustrin samt de stora användarna av färgprodukter som kan ha åstadkommit dessa problem. Men även de många verkstäder som använde egna betningskar och kanske även försökte sig på ytbehandling av olika slag kan vara delaktiga.

De cisterner som kan finnas kvar i marken kan innehålla bensin, diesel och eldningsolja, och eventuellt lösningsmedel. Dessa cisterner kan med tiden på grund av korrosionsskador frisläppa sitt innehåll.

Eventuellt kan även avloppsnätet på grund av korrosionsskador ha bidragit till spridning av föroreningar i området.

Sönderfräta avloppsrör kan under långa perioder, kanske årtalsvis, ha läckt ut sitt innehåll till rörledningsgravarna. De största mängderna har sannolikt transporterats vidare genom dessa. Om dessa gravar befinner sig i kompakta och obrutna lerskikt kan därför föroreningarna ha inskränkt sig till det närmaste jordlagret. Skulle så inte vara fallet kan däremot stora mängder avloppsvatten ha dränerats ut i omkringliggande markområden.

Med tanke på denna spridningsrisk är det av största vikt att man vid en framtida undersökning av området får den geologiska bilden av området väl kartlagd.

Även när det gäller lokala grundvattenriktningar inom området är kunskapen om dessa relativt okända, vilket gör att en stor osäkerhet råder om vilka vägar eventuella utsläpp kan ha tagit. Härav följer att även en undersökning av de hydrogeologiska förhållandena måste företas, om man vid en uppföljning av denna rapports resultatredovisning ska kunna dra säkra slutsatser angående spridningsvägar osv.

8 LITTERATUR

Malmö - Boken, Malmö 1946.

Malmö Stad, En beskrivning i ord och bild, Landskrona 1924.

Sveriges Näringsliv Malmö, Malmö 1923.

Sofielund. Ameen, Lennart, & Olsson, Stig. Från Sofielundshusens utomgränsbebyggelse till stadsdelen Sofielund. III. (SGÅ 46 (1970), s 38 - 63 - LUGM 472.)

MILJÖPROJEKT MALMÖ, Sofielund Sorgenfri Emilstorp. UNIVERSITY OF LUND TEM, MALMÖ 1991.

TRYCKERIER I MALMÖ, Rapport 1/91, ISSN 0283-1546, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Malmö, 1991.

Andersson, Ingegerd/Davidsson, Bengt, Riktlinjer för undersökning och efterbehandling av förorenad mark vid bensinstationer och övriga bilvårdsanläggningar, Malmö Stad Miljöförvaltningen 1995.

Miljöpåverkan från bensinstationer, Rapport nr 4/86, ISSN 0283 - 1546, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Malmö, 1986.

MILJÖPÅVERKAN FRÅN LIVSMEDELSINDUSTRIN, Rapport 2/90, ISSN 0283 - 1546, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Malmö, 1990.

Miljöpåverkan från tvätterier i Malmö, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och Malmö gatukontor, Malmö, 1984.

MILJÖPÅVERKAN FRÅN TVÄTTERIER, Rapport 1/90, ISSN 0283 - 1546, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, Malmö, 1990

Malmö Stads Adresskalender 1912-13, 1922-23, 1933, 1943, 1953 och 1961.

Fastighets- och Adresskalender för Malmö. "GRÖNA BOKEN" 1973-74.

Malmö Adresskalender 1977.

Naturvårdsverket, Rapport 4393, Branschkartläggningen 1995.

Naturvårdsverket, "Förorenade områden – Vägledning för översiktliga inventeringar och riskklassningar" (preliminär version januari 1996)

Naturvårdsverket, "Bedömningsgrunder för Förorenade områden", (remissversion 1998-04-27)

TIDNINGAR OCH TIDSKRIFTER

Berger, Margareta, Malmö äldsta kemiska tvätt i en "bleckhydda" på gården. "Metzens Kemiska" 100 år. Av Marque. Ill. portr (SDS 15/11 1950.)

Engström, Bengt, Vem gav namnet åt Sofielund? (SDS 26/6 1938.)

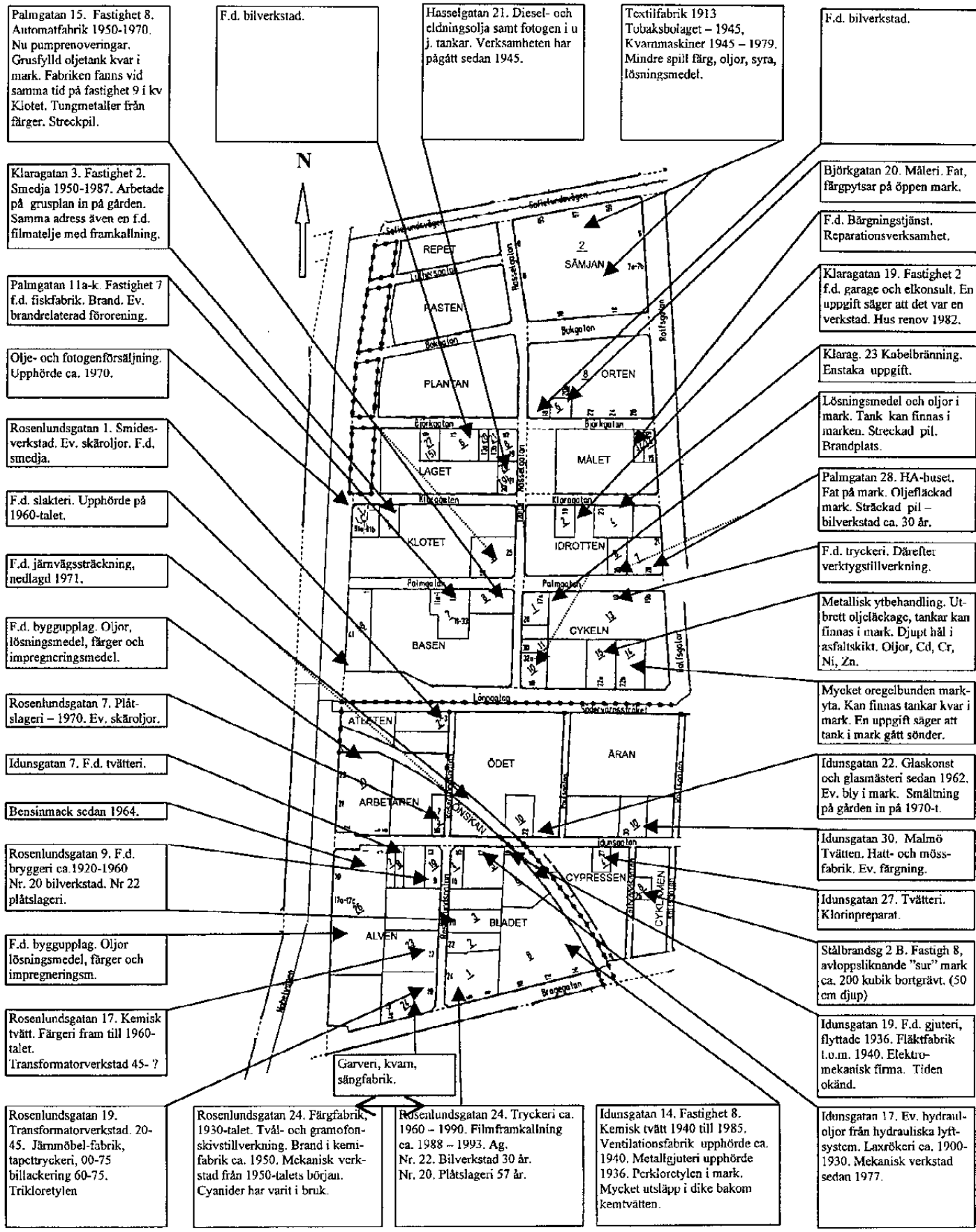
Kiellander, Sven, En vandring i Malmö för 70 år sedan. Sofielund en blommande idyll. (Arb 13/7 1969.)

Larsson, William, Sofielunds "Amerika" idyll i höghusöknen. (SKD 16/9 1959.)

Swensson, Sven, Sofielund - Kommunen som slukades av Malmö. (SKD 8/3 1967.)

[Norrman, Hans G.], Metzéns Färgeri & Kemiska tvättanstalt, Malmö, 1850 - 1903 - 1933. Malmö 1933. 15 s. Ill. portr.

GAMLA SOFIELUND 1998

Palmgatan 15. Fastighet 8. Automatafabrik 1950-1970. Nu pumprenoveringar. Grusfylld oljetank kvar i mark. Fabriken fanns vid samma tid på fastighet 9 i kv Klotet. Tungmetaller från färger. Streckpil.

F.d. bilverkstad.

Hasselegatan 21. Diesel- och eldningsolja samt fotogen i u j. tankar. Verksamheten har pågått sedan 1945.

Textilfabrik 1913
Tobaksbolaget - 1945,
Kvarnmaskiner 1945 - 1979.
Mindre spill färg, oljor, syra,
lösningsmedel.

F.d. bilverkstad.

Klaragatan 3. Fastighet 2. Smedja 1950-1987. Arbetade på grusplan in på gården. Samma adress även en f.d. filmateljé med framkallning.

F.d. Bergningstjänst. Reparationsverksamhet.

Björkgatan 20. Måleri. Fat, färgpytsar på öppen mark.

Palmgatan 11a-k. Fastighet 7 f.d. fiskfabrik. Brand. Ev. brandrelaterad förening.

Klaragatan 19. Fastighet 2 f.d. garage och elkonsult. En uppgift säger att det var en verkstad. Hus renov 1982.

Olje- och fotogenförsäljning. Upphörde ca. 1970.

Klaragatan 23 Kabelbränning. Enstaka uppgift.

Rosenlundsgatan 1. Smidesverkstad. Ev. skäroljor. F.d. smedja.

Lösningsmedel och oljor i mark. Tank kan finnas i marken. Streckad pil. Brandplats.

F.d. slakteri. Upphörde på 1960-talet.

Palmgatan 28. HA-buset. Fat på mark. Oljefläckad mark. Streckad pil - bilverkstad ca. 30 år.

F.d. järnvägssträckning, nedlagd 1971.

F.d. tryckeri. Därefter verktygstillverkning.

F.d. bygghuglag. Oljor, lösningsmedel, färger och impregneringsmedel.

Metallisk ytbehandling. Utbrett oljefläckage, tankar kan finnas i mark. Djupt hål i asfalskikt. Oljor, Cd, Cr, Ni, Zn.

Rosenlundsgatan 7. Plåtslageri - 1970. Ev. skäroljor.

Mycket oregelbunden markyta. Kan finnas tankar kvar i mark. En uppgift säger att tank i mark gått sönder.

Idungsgatan 7. F.d. tvätter.

Idungsgatan 22. Glaskonst och glasmåleri sedan 1962. Ev. bly i mark. Smältning på gården in på 1970-t.

Bensinmack sedan 1964.

Idungsgatan 30. Malmö Tvätten. Hatt- och mössfabrik. Ev. färgning.

Rosenlundsgatan 9. F.d. bryggeri ca. 1920-1960 Nr. 20 bilverkstad. Nr. 22 plåtslageri.

Idungsgatan 27. Tvätter. Klorinpreparat.

F.d. bygghuglag. Oljor lösningsmedel, färger och impregneringsm.

Stålbrandsg 2 B. Fastigh 8, avloppslänkande "sur" mark ca. 200 kubik bortgrävt. (50 cm djup)

Rosenlundsgatan 17. Kemisk tvätt. Färger fram till 1960-talet. Transformatorverkstad 45-?

Idungsgatan 19. F.d. gjuteri, flyttade 1936. Fläkfabrik t.o.m. 1940. Elektromekanisk firma. Tiden okänd.

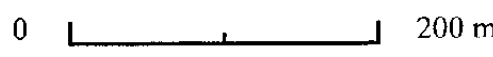
Rosenlundsgatan 19. Transformatorverkstad. 20-45. Järn Möbel-fabrik, tapettryckeri, 00-75. Billackerier 60-75. Triklortylen

Rosenlundsgatan 24. Färgfabrik, 1930-talet. Tvål- och gramofonskivtillverkning. Brand i kemifabrik ca. 1950. Mekanisk verkstad från 1950-talets början. Cyanider har varit i bruk.

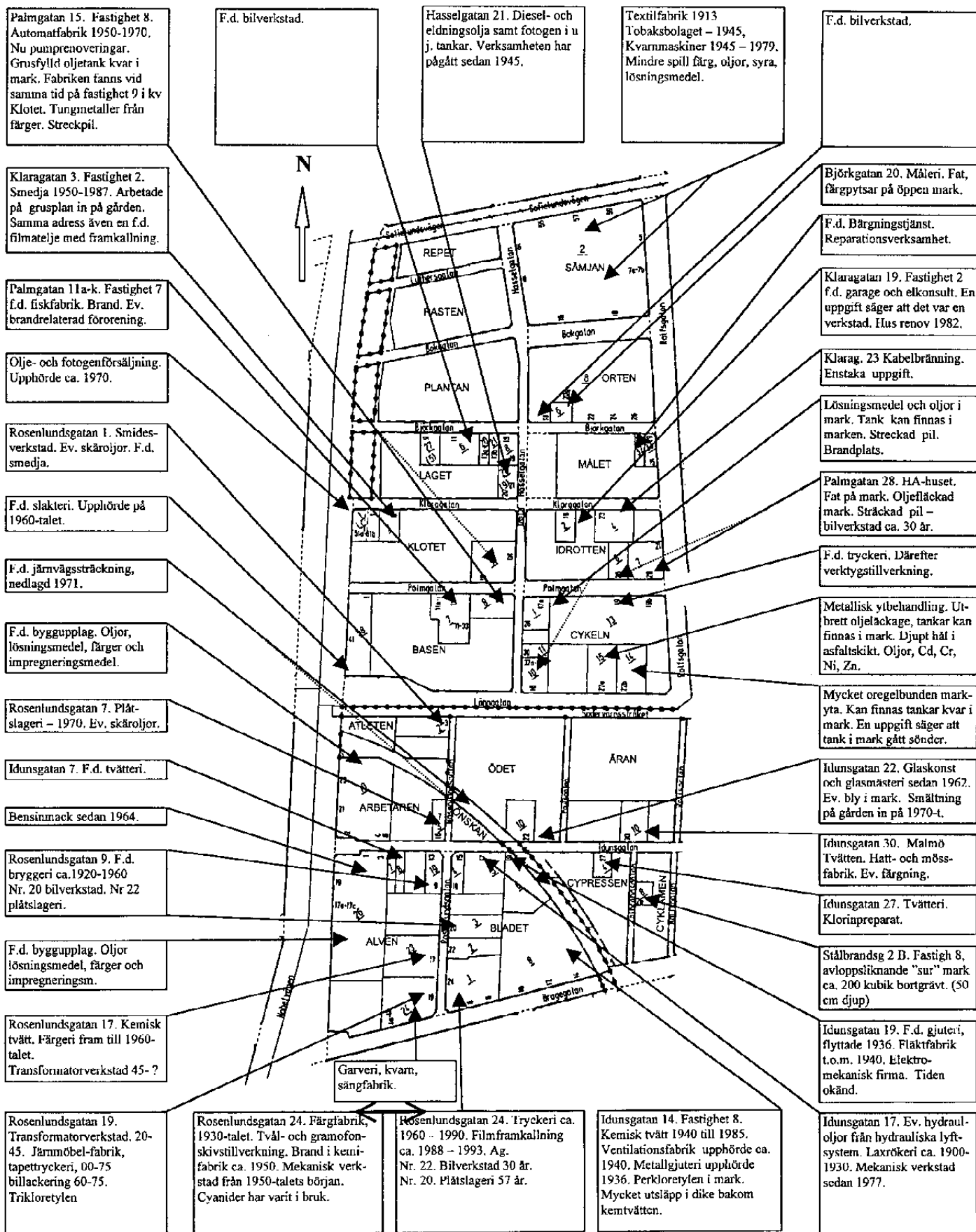
Rosenlundsgatan 24. Tryckeri ca. 1960 - 1990. Filmframkallning ca. 1988 - 1993. Ag. Nr. 22. Bilverkstad 30 år. Nr. 20. Plåtslageri 57 år.

Idungsgatan 14. Fastighet 8. Kemisk tvätt 1940 till 1985. Ventilationsfabrik upphörde ca. 1940. Metallgjuteri upphörde 1936. Perklortylen i mark. Mycket utsläpp i dike bakom kemtvätten.

Idungsgatan 17. Ev. hydrauloljor från hydrauliska lyftsystem. Laxrökteri ca. 1900-1930. Mekanisk verkstad sedan 1977.

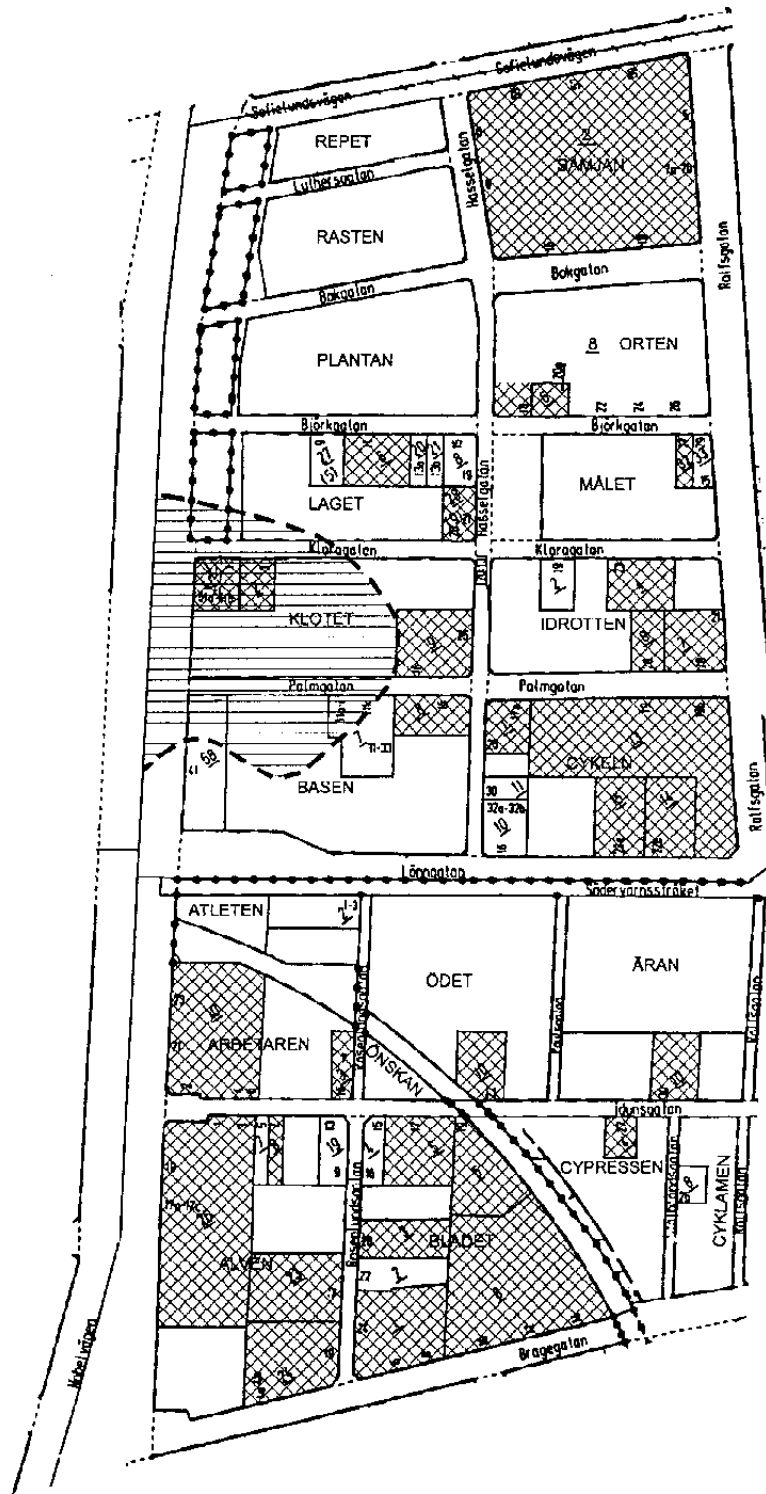

GAMLA SOFIELUND 1998

TECKENFÖRKLARING

- RISKKLASS 1 MYCKET STOR RISK
- RISKKLASS 2 STOR RISK
- RISKKLASS 3 MÄTTLIG RISK
- RISKKLASS 4 LITEN RISK
- STORA SPRIDNINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

0 200 m

STÅLVERKEN I MALMÖ AB

1(1)

Driftavdelningen

09.05.1968

Överingenjör Ansner/Lab.föreståndare Zimmergren

Malmaverken AB
Lönngatan 22 a
214 49 MALMÖ 3

Ärendet

I brev av den 18.3.1968 meddelades Ni från va-verken i Malmö de krav som ställes på ett industriavlopp för att verken skall godtaga detsamma för utsläpp i stadens avloppsledningsnät. Vid provtagning på Edert avloppsvatten, som utförts den 6.3.1968, konstaterades otillåten hög halt cyanider, hela 4 mg/l.

Något svar på vår hänvändelse till Eder har vi ännu inte erhållit, ej heller synes någon förbättring av Edra avloppsutsläpp ha skett.

Vid förnyade provtagningar den 10 och 30.4.1968 har olaga avloppsutsläpp konstaterats.

Dat.	pH	Cyanid CN mg/l	Koppar Cu mg/l	Krom Cr mg/l	Zink Zn mg/l	Mineral- olja mg/l	Anm.
10.4	5,4	4,8	6,8	<0,1	22	-	
30.4	7,3	11	28	1) 59	12	16300	1) varav 53 mg/l Cr ^{VI}

Högsta tillåtna halter cyanid = 0,5 mg/l; koppar = 5,0 mg/l, kromater = 12,5 mg/l; zink = 25 mg/l och mineralolja = 50 mg/l.

Iakttagas inte gällande föreskrifter angående utsläpp av giftiga industriavlopp i fortsättningen, riskerar Ni att bli avstängd från vattenleverans från stadens vattenledning.

P. Ansner
(Per Ansner)

A. Zimmergren
(A Zimmergren)

/ED

MALMÖ STADS VATTEN- OCH AVLOPPSVERK

Driftavdelningen
Överingenjör Ansner/A Zimmergren

Datum
27.12.1968

Kopier: Hälsovårdsnämnden
Länningenshusen
opr
laf
vibratör
ddi
Exp

Malmaverken
Lönngatan 22 A
214 49 MALMÖ

Ärendet

För Eder information och snara åtgärd meddelas härmed resultaten av den senaste tidens provtagningar på Edert avloppsvatten.

Datum 1968	pH	Cyanid CN mg/l	Koppar Cu mg/l	Krom Cr ^{VI} mg/l	Zink Zn mg/l	Olja mg/l
16.9	7,6	8,6	17	9	22	2360
14.10	2,4	1,5	46	1	89	54
4.11	8,3	3,1	4,1	1,1	1,3	-
28.11	6,8	5,1	35	79	12	115
4.12	1,25	1,3	97	87	415	< 50
10.12	8,1	3,2	4,5	7,3	3,7	-

Lägsta tillåtna pH = 6,5. Högsta tillåtna halt cyanid = 0,5 mg CN/l; koppar = 5 mg Cu/l; krom = 12,5 mg Cr^{VI}/l; zink = 25 mg Zn/l och olja = 50 mg/l.

Så starkt sura avloppsvatten, som konstaterats den 14.10 och 4.12 vid provtagningarna, åstadkommer stora skador på ledningsnätet. Reparation av dylika skador är som regel mycket kostsamma och är den, som släppt ut det sura avloppet, skyldig ersätta dessa reparationskostnader.

Per Ansner

Per Ansner

1

A Zimmergren

-KL

Postadress: Kattorna, Gråsa Telefon: 34344 10 00
BANKGIR: 354100 Postgiro: 353 00
214 49 MALMÖ 2 Adressgatan 25

MALMÖ HÄLSOVÅRDSNÄMND
Allmänhygieniska avdelningen

Resultat av undersökningar på förekomst av cyanid och metallsalter
i avloppsutsläpp från Malmaverken, Lönngr. 22, 214 49 MALMÖ under
tiden 4 februari - 25 november 1970.

Dat	Kl	Temp °C	pH	CN mg/l	Cu mg/l	Cr mg/l	Ni mg/l	Zn mg/l	Pb mg/l	Cd ug/l	Hg ug/l	Anmärkn
4.2	14.35	7	7,85	<u>0,58</u>	0,8	0,6	2,3	1,0		<10		
25.2	15.10	8	7,20	<u>1,2</u>	3,1	3,5	<u>5,2</u>	2,1		<10		
3.3	11.15	15	7,35	0,44	1,1	0,8	<u>9,9</u>	1,1		<10		
11.3	11.45	7	8,50	<u>0,57</u>	1,2	2,1	3,0	2,0		<10		
24.3	11.50	8	7,80	<u>1,9</u>	<u>7,0</u>	¹⁾ <u>18</u>	<u>16</u>	11		<10		¹⁾ Varav <u>14 mg sv</u>
8.4	12.20	10	7,20	<u>4,0</u>	<u>7,7</u>	¹⁾ <u>18</u>	<u>15</u>	7,6	0,9	<10		<u>17 mg sv</u>
15.4	12.30	11	6,70	<u>8,8</u>	<u>33</u>	¹⁾ <u>13</u>	<u>18</u>	7,5	4,7	<10		<u>4 mg sv</u>
29.4	11.25	10	6,95	<u>4,0</u>	<u>38</u>	¹⁾ <u>128</u>	<u>23</u>	2,9	<0,1	<10		<u>10 mg sv</u>
25.6	12.40	22	<u>6,40</u>	<u>2,0</u>	<u>40</u>	¹⁾ <u>131</u>	<u>23</u>	15	0,3	<10		<u>25 mg sv</u>
1.7	13.35	16	7,10	<u>2,3</u>	<u>11</u>	¹⁾ <u>18</u>	<u>15</u>	3,5	0,1	<10		<u>13 mg sv</u>
5.8	12.45	20	7,50	<u>1,0</u>	1,1	¹⁾ <u>41</u>	<u>32</u>	<u>80</u>	<0,1	<u>75</u>		<u>34 mg sv</u>
27.8	12.45	21	7,05	0,50	<u>18</u>	¹⁾ <u>16</u>	<u>26</u>	12	<0,1	<u>20</u>		<u>67 mg sv</u>
8.10	10.40	16	7,20	<u>1,0</u>	<u>6,0</u>	¹⁾ <u>68</u>	<u>19</u>	11	0,2	10		<u>64 mg sv</u>
22.10	13.35	12	7,70	0,10	0,5	1,9	<u>5,3</u>	0,4	<0,1	<10		
25.11	14.40	10	7,70	0,20	1,2	3,9	<u>18</u>	0,8	<0,1	<10		

ALLMÄNHYGIENISKA AVD.

Utsläppets påverkan på miljön ska värderas

MALMÖ HÄLSOVÅRDSNÄMND
Allmänhygieniska avdelningen

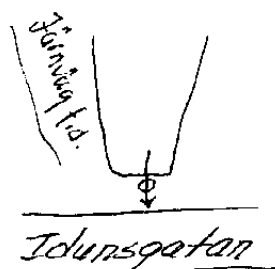
Resultat av undersökningar av pH-värde och ev förekomst av cyanid,
metallsalter m m i avloppsutsläpp från Malmaverken,
Lönngatan 22 under tiden 7.1 - 22.4.1971.

Datum	Kl	pH	CN mg/l	Cu mg/l	Cr mg/l	Ni mg/l	Zn mg/l	Pb mg/l	Cd ug/l	Hg ug/l	Övrigt
7.1	11.30	7,20	0,30	<u>5,3</u>	9,1	<u>23</u>	9,9	<0,1	<10		
13.1	14.50	7,10	<u>0,50</u>	<u>8,0</u>	¹⁾ <u>57</u>	<u>20</u>	20	0,4	<u>56</u>		1) Varav <u>54 mg sv</u>
4.2	10.30	6,95	<u>0,93</u>	3,9	¹⁾ <u>21</u>	<u>23</u>	10	0,5	<10		1) Varav <u>15 mg sv</u>
10.2	13.25	<u>6,35</u>	<u>7,0</u>	11	¹⁾ <u>13</u>	<u>13</u>	<u>172</u>	2,4	<u>76</u>		1) Varav <u>13 mg sv</u> Taget ur avf bad
"	14.30	<u>12,60</u>	<0,10	<u>7,8</u>	4,6	1,7	0,7	2,1	<u>41</u>		
18.2	15.00	7,75	<0,10	0,4	0,1	2,0	0,4	<0,1	<10		1) Varav <u>66 mg sv</u>
17.3	12.35	<u>2,25</u>	<u>0,78</u>	<u>39</u>	¹⁾ <u>107</u>	<u>123</u>	<u>44</u>	1,5	<u>248</u>		
7.4	11.40	<u>2,50</u>	<u>2,9</u>	3,2	3,9	<u>30</u>	<u>35</u>	1,4	<u>85</u>		
14.4	15,00	6,75	<u>1,7</u>	0,6	0,8	<u>18</u>	<u>25</u>	<0,1	12		
22.4	13.25	7,35	<u>0,90</u>	<u>5,0</u>	2,0	<u>13</u>	7,5	0,6	<u>34</u>		

CN = Cyanid
Cu = Koppar
Cr = Krom
Ni = Nickel
Zn = Zink
Pb = Bly
Cd = Kadium
Hg = Kvikksilver

Understrukna värden anmärkningsvärda
< = Mindre än

Pårs Kemtvätt AB Idungsgatan 19

740514-117 pH=9,5 CN=0,10 Cu=0,2 Cr=0,1 Ni=0,1 Zn=0,6 Pb=0,1 Cd=0,10

83,024: Sticksprov, perälorätylen 6 g/l. \rightarrow Brev fr. oss till Pårs Kemtv. Kop. t. Länst, MHF.

851031: Peter Havens, Pårs Kemtvätt ringde. Vid vårt provtagnings-
biffälle hade man renovering av en kemtvättmaskin. Denna
maskin har orsaken perälorätylenförbrukning. Perälorätylen ska
ha läckt ut vid renovering. Samtliga kemtvättmaskiner ska
renoveras.

Ar 1912-13		Qvarteret N:o 43. Sämjan.			
1.		(Tomt)	Fastighetsaktiebol. Malmö—Sofielund		
2.		(D:o)	D:o	D:o	
3.		(D:o)	D:o	D:o	
4.	Textilfabriken		D:o	D:o	110,000

Ar 1912-13					Taxeringsvärde
Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o	Egare			
Qvarteret N:o 28. Basen.					
10.	Palmg. 14, 16, Hasselg. 3, 5, 7	(Tomt)	Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag		8,000
14, 15,	Lönngatan	7, 5	Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag		15,000
16.	"	3	(Tomt) D:o	D:o	4,000
19.	Nobelv. 39, Lönngatan	1	Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag		18,000
Qvarteret N:o 29. Cykeln.					
1.	Palmg. 18, 22, Hasselgatan	6	(Tomt) Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag		12,000
Qvarteret N:o 35. Idrotten.					
9.	Palmgatan	19	Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag		2,000
Qvarteret N:o 36. Klotet.					
4.	Klaragatan	6	Nykterhetsaktiebolaget Sture		25,000
6.	"	10	Frälsningsarméens förlagsaktiebolag		8,000

Ar 1912-13					Taxeringsvärde
Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o	Egare			
Qvarteret N:o 2. Bladet.					
82A.	Rosenlundsgatan	21	Skånska färgfabriksaktiebolaget		27,000

Ar 1922-23			
Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o	Egare	Tax.-värde i tusental
Kvarteret n:o 1. Alfven.			
90A.	Nobelvägen	13 Skånska färgfabriksaktiebolaget	12
90B.	»	15 D:o	12
Kvarteret N:o 2. Bladet.			
82A.	Rosenlundsgatan	24 Skånska färgfabriksaktiebolaget	67

Ar 1922-23			
Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o	Egare	Tax.-värde i tusental
Kvarteret N:o 28. Basen.			
10.	Palmgatan 15, Hasselgatan 27	(Tomt) Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag	17
Kvarteret N:o 29. Cykeln.			
1.	Palmgatan 17, Hasselgatan 26	(Tomt) Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag	19,4
Kvarteret N:o 35. Idrotten.			
8.	Palmgatan	22 Kooperativa föreningen Seger	7,5
9.	»	20 Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag	16
4.	»	7 Nykterhetsaktiebolaget Sture	30
Kvarteret N:o 36. Klotet			
6.	Klaragatan	11 Frälsningsarméns förlagsaktiebolag	11
9.	Palmgatan 16, Hasselgatan 25	Frälsningsarméns förlagsaktiebolag	8

Ar 1922-23			
Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o	Egare	Tax.-värde i tusental
Kvarteret N:o 43. Sämjan.			
1—4.	Sofielundsvägen	57 Tobaksmonopolets fastighetsaktiebolag	400

År 1933						
Stadsäga N:o	Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o		Ägare	Tax.-värde i tusental Mark-v. Total-v.	
Kvarteret N:o 2. Bladet.						
23	79—81.	Idungsgatan	19	Fabriksidkaren N. O. Hammer	35	80
22	82A.	Rosenlundsgatan	24	Skånska färgfabriksaktiebolaget	12	67
21	82B.	Rosenlundsgatan	22	Fabr.-arb. Gust. E. Rydblad	3,7	11
20	83A.	"	20	Åkaren Nils Tage Andersson	4,8	14,8
19	83B.	"	18	Snickaren E. F. Pettersson	4,8	11,4
18	84A.	Idungsgatan	17	Handlanden E. Bast	8,2	22
17	84B.	Idungsg. 15, Rosenlundsg.	16	Bryggaren Jöns Wendel	3	8,6

År 1933						
Stadsäga N:o	Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o		Ägare	Tax.-värde i tusenta Mark-v. Total-v.	
Kvarteret N:o 28. Basen.						
218	10	Palmgatan 15, Hasselgatan 27	(Tomt)	Malmö—Trällebors järn- vägsaktiebolag	17	17
Kvarteret N:o 29. Cykeln.						
219	1.	Palmgatan 17, Hasselgatan 26	(Tomt)	Malmö—Trällebors järn- vägsaktiebolag	19,4	19,4
Kvarteret N:o 35. Idrotten.						
291	8.	Palmgatan	26	Kooperativa föreningen Solidar	7,5	80
292	9.	"		Malmö stad. Gatumark		
292 d				Malmö Trällebors Järnv. A.-B.	3,8	67
Kvarteret N:o 36. Klotet.						
306	4.	Klaragatan	7	Logen N:o 2322 Fridens Hem	3,5	34
301	6.	Klaragatan	11	Frälsningsarméns förlags a.-b.	—	—
302	9.	Palmgatan 16, Hasselgatan 25		Frälsningsarméns förlags a.-b.	—	8

År 1933						
Stadsäga N:o	Tomt-N:o	Gata och Adress-N:o		Ägare	Tax.-värde i tusenta. Mark-v. Total-v.	
Kvarteret N:o 43. Sämjan.						
	1—4.	Sofielundsvägen	57	A. b. Svenska Tobaksmonopolet	82	400

År 1943							
Stadsäg. nr	Tomt nr	Gata o. Adr.-nr	Ägare	Tomt- areal i kvm.	Tax.-värde i tusental Mark Total		
Kvarteret nr 35 Idrotten.							
	7	Rolfsgatan 21, Palmgatan	28 Koop. Fören. Solidar u. p. a. ..	722	7,5	80	
	8	Palmgatan	26 Statens Järnvägar	411	4,2	8,2	
Kvarteret nr 36 Klotet.							
301		Klaragatan	11 Prälsningsarméns Förlags A.-b. .	360	—	11	
302		Palmgatan 16, Hasselgatan	25 D:o	765	—	8	
306		Klaragatan	7 Logen nr 2322 Fridens Hem	351	3,5	34	
Kvarteret nr 40 Orten.							
			Malmö stad	564	—	—	
Kvarteret nr 42 Rasten.							
362		Luthersgatan 9, Hasselgatan	7 Malmö stad	1099	11	11	
Kvarteret nr 43 Sämjan.							
	2	Sofielundsvägen	57 A.-b. Kvarnmaskiner	7623	82	400	

År 1943							
Stadsäg. nr	Tomt nr	Gata o. Adr.-nr	Ägare	Tomt- areal i kvm.	Tax.-värde i tusental Mark Total		
Kvarteret nr 1 Alven.							
	7	Rosenlundsg. 9, Idung.	13 A.-b. Sofielunda Bryggeri	414	4	20	

År 1953							
Stadsäg. nr	Tomt nr	Gata o. Adr.-nr	Ägare	Tomt- areal i kvm.	Tax.-värde i tusental Mark Total		
Kvarteret nr 28 Basen.							
	10	Hasselg. 29, Lönnngatan	14 a, b Lommander, E., Fabrikör	481	12	28	
	11	Lönnngatan	12 D:o	535	32	120	
	12	"	10 a, b, c D:o	1065			
Kvarteret nr 35. Idrotten.							
	7	Rolfsgatan 21, Palmgatan	28 Koop. Fören. Solidar u. p. a. ..	722	29	80	
	8	Palmgatan	26 Statens Järnvägar	411	9,2	12	
Kvarteret nr 36 Klotet.							
		Klaragatan	7 Logen nr 2322 Fridens Hem	351	7	38	

År 1953							
Stadsäg. nr	Tomt nr	Gata o. Adr.-nr	Ägare	Tomt- areal i kvm.	Tax.-värde i tusental Mark Total		
Kvarteret nr 42 Rasten.							
362		Luthersgatan 9, Hasselgatan	7 Malmö stad	1099	22	22	
Kvarteret nr 43 Sämjan.							
	2	Sofielundsvägen	57 A.-b. Kvarnmaskiner	7623	155	1000	

BRAGEGATAN [S]

4 (Mv) Alven 16 ar — mv — bv	
8 äg AB Alfred Åhlander Färgeri o Kem Tvättanstalt	
Mål mäst Sven Gullix	96 62 44
AB Sveriges Jernmöbelfabr	202 53
6 (M) Bladet stg 22 äg boktr Martin Jönsson	43 02 42
Tryckeri AB Martin	818 26
10 (Mv) Bladet stg 23 Kemisk Tvätt- & Färgeriindustri Riddaren	813 83

HASSELGATAN [S]

9 (M) Rasten 7 ar 340 mv 7 bv	
Andersson & Danielsson Blecksl f:a	828 30
14 (M) Orten stg 265 ar 796 mv	
Malmö Packningsindustri	830 61
21 12 stg 333 ar 360 mv 7,2 bv 9,8 äg vedhandl Artur E Ohlin Jönsson & Svensson Efttr Ved o Kol	827 77

IDUNSGATAN [S]

3 (M) Alven 6 ar 644 mv 7,8 bv	
Sigfrid Olsson urmakeri	828 45
6 (M) Arbetaren 8 ar 219 mv 5,8 bv 38,2 äg Bilägarnas Inköpsfören i Malmö	
Malmö Persienntservice	810 52
27 (M) Cypressen 4 ar 259 mv 4,9 bv 18,1 äg* tvättm Folke Regren	96 76 52
City-Tvätten Folke Regren	96 17 22
28 (M) Äran 11 ar 615 mv 9,2 bv 14,8 äg* f l:te telef rep Carl Bülow Bülow Gösta elektr	
C L Bülows Svagströmsbyrå	877 79
30 (M) Äran 10 ar 629 mv 9,4 bv 27,6 äg* dir Karl Berg	
AB Skånska Märkisfabriken	886 50
32 (M) Äran 9 ar 608 mv 12,2	
Stähles Radio-Service	899 91

KLARAGATAN [S]

7 (M) Klotet stg 306 ar 351 mv 7 bv 53 äg* Föreningen Flottans Män i Malmö	850 23
9 (M) Södervärns Smides- & Mek verkst Åke o Sven Jönsson	827 70
22 (M) Målet stg 276 ar 533 mv Elin Törnqvist Efttr Margit Lorentz- son Spec aff	829 79
23 (M) AB Carl Janssons Vedaffär	829 74

LÖNNGATAN

10 (M) Basen 12 tax gem med Basen 11	
Betex Kontorsmöbler	96 71 00
14 (M) Basen 10 ar 481 mv 12 bv 16 äg fabr Henry Lommander	
Dahlströms Livsmedel	814 18
16 (M) Cykeln 10 ar 513 mv 23 bv 70 äg handl Knut Nilsson Hansson Hans chauff	
Sofielunds Conditoret	830 23
18 (M) Cykeln 9 ar 536 mv 10,8 bv 42,2 äg fabr Olof Lundgren	
Hilda Krooks Garn- o Trikkåffär	829 55
Malmö Pressgjuteri	830 25
20 (M) Cykeln 8 ar 536 mv 10,7 bv 50,3 äg källarmästare Thure Olofsson	96 61 44
Mullsjö Industri AB	96 28 00
22 (M) Cykeln 6 A ar 805 mv 16,1 bv 248,9 äg källarmäst Ture Olofs- son	
Bröderna Hansson Inrednings- & Snickerifabrik	829 65
Malmö Byggnads- o Snickeriförening	829 67
Lennart Olsson Cykel- & Radioaffär	829 60
30 (M) Åkermans Malmöavdelning	96 13 03

Nobelvägen

37 (M) Basen stg 204 ar 253 mv 12,6 bv 37,4 äg fru Mathilda Eriksson	
Eriksson Einar prokurist	814 07
Åkerlund Ebba hand idk	
Nobelvägens Skoaffär E Åkerlund	828 39
Nobelvägens Tobaksaffär M Eriksson	814 07
45 (M) Basen 1 (se Palmgatan 1)	
Svensson John möb snick	849 45
Malmö Nya Mejeriförening	817 48
61 (se Bokgatan 1) Svensson Olof f byggn snick	
Modehörnet	96 62 00

PALMGATAN [S]

13 (M) Basen 7 ar 1110 mv 16,7 bv 53,3 äg AB Heinrichs	
Heinrichs Johan verkst dir	300 38
Heinrichs AB Cark o Konservfabrik ankn	300 38
15 AB Maskinfabriken Tre Pilar	830 41
AB Ivan Omfors Fabriker	855 80
AB Skånebyggen	96 03 53
17 Cykeln 1 (se Hasselg 26)	
Förenade Bokförlaget Försäljnin konton	
Martin Nilsson Fisk- o gröns aff Ivan Omfors Fabriker AB verkst	

MALMÖ STADS ADRESSKALENDER 1961

ROLFSGATAN (5)

3

Pigalle Konditori 858 28

21 (M) Idrotten 7 ar 722 mv 29
bv 51 äg Koop ören Solidar upa

All-Grafia 96 57 50

Solidar 709 20

Kioskbolagets Kiosk 831 07

Malmö Kiosk AB

47 (M) 12 stg 37 tax gem med 12
stg 33

Stil-Tvätt 877 67

ROSENLUNDSGATAN

17 (M) Alven 15 ar 1282 mv
31 bv 59 äg* fröken Ragnhild

Åhlander 828 53

Grosz Valter slip

Åhlander Sven färgare

Åhlander Alfred AB Färgeri & Kem

Tvättanstalt fabr 828 53

19 (M) Alven 16 ar 1390 mv 48,5

bv 16,5 äg kass Ragnhild I Åhlander

Malmö Bildpot 96 77 11

22 (M) Bladet 2 ar 558 mv 8,4

bv 9,6 äg* f bleckslag mäst Karl

Hellen-Halme

Hellens K G Bleckslageri 813 79

Sofielundsvägen

47 (se Luthersgatan 8)

Sopran Radio & Television 96 56 50

57 (VS) Sämjan 2 ar 7623 mv 155

bv 945 äg* AB Kvarnmaskiner 804 10

AB Skandinavisk Mjölkförädling 830 62

FASTIGHETS- OCH ADRESSKALENDER FÖR MALMÖ 1973-74.

Björkgatan

10	Hanson Revisionsbyrå, Civilekonom Bertil Bokf. - o. rev.b:å	96 31 56
11	Bengtsson Bilservice Bilservice	92 66 56
16	Wengberg Eftr., Agnes Agnes Svensson Livsmed.aff.	853 55
20	Malmö Pennfabrik, AB	Ø 92 25 60

Bokgatan

9	Prinsess, Conditori Gert Svensson	828 37
----------	-----------------------------------	--------

Bragegatan

4 B	Hansson & Boklunds Billackering Billacker.	96 62 44
15	Beckers Färgservice Förenade Färg, AB Beckers/Fören. färg Färg f. yrkesmål: i rostskydd	802 30
	Nachmansson, AB Bröderna Manuf.v. engros	92 24 80
22	Hemmets Fontän AB Hem- o. trädg.fontäner	96 33 10

Klaragatan

6B	Buketten Britta Lindstedt Lindstedt Britta Biomst.hdle	889 14 889 14
7	Flottans Män i Malmö, Föreningen	850 23
9	Södervärns Smides- & Mek. Verkstad Åke o. Sven Jönsson	827 70
23	Malmö Bränsle AB Nylon- Produkt Ytbehandl. P. O. S. Import, AB Skåne Agentur & Transport AB	96 62 00 92 91 98 811 01 855 50

Lönngatan

4	Persson Bilverkstad, Ulf Bilverkst.	92 62 50
10 B	Malmö Snickeriverkstad Göte Hansson	96 71 00
16	Lofèvre EI-AB	19 43 02
	Plåtprodukter K Johansson AB	840 27
18	Hurlebusch Günther Montör Lundgren Olof Fabr:r	96 67 19 830 34
	Malmö Pressgjuteri Fabriks AB	830 25
20	Holm Rörtjänst Rörledn.f:a	19 00 75
20 B	Elektron Alfr. Persson TV-Service	92 41 92
22	Olsson Lennart Cykelaff.	829 60
22 A	Malmaverken Metallv.fabr. o. galvanisk verkst.	897 10, 897 11
22 B	Hansson Inrednings- & Snickerifabrik, Br:a Inredn.f:a	829 65
	Hansson Inrednings- & Snickerifabrik, Br:a Snick.fabr.	829 65

Nobelvägen

11	Bali Kafferosteri	882 08
11 B	E- Be Trailer Elof Bengtsson Camp.vagnar	814 29
17A		
	Sandqvist & Klang Skrädd:ri	828 48
19	Alltra, AB	Ø 92 22 25
21	Andersson Möbler AB, J H Möb.aff.	96 60 70
51 B	Gestam Gösta Fotogenhdle	839 01
61	Allgrossisten Biltillbehör AB	96 89 90
63 A	Skolgatans Hemcharkuteri K Flink	
63 B	Nord Europa Import o. Export Mehmet Kinaci	

Palmgatan

15	Omfors Fabriker, AB Iwan Kont.tid 8-12 13-16	868 10
17 B	Borgström Mek. Verkstad AB, Bernt Mek. verkst.	847 50, 96 28 00
19 B	Erichs Armatur AB Armatur filter värmväxl.	92 24 45
	Gottis Shoppen Gösta Sandberg	19 31 44
24	Borgström AB, Evert Mek. verkst.	822 73
26	Em- Be Bilservice AB	826 64

Rolfsgatan

21	Cabana- Mix AB Agenturer o. livsmed.fabr:ion	92 58 49
	Ingrediensfabriken AB Bag.ingredienser	92 59 30
	Larsson & Clausen, AB	92 59 33
	Vandlings Bleck- o. Plåtslageri, H	92 65 35
25 B	Skånsk Trafikskola AB, S. T.	96 91 30, 96 91 33

Rosenlundsgatan

14	Gro- Upp, Gödsel AB Göds.med.	92 82 90, 92 80 35
	Persson Henry Köpm.	92 80 35
15	Jakobsson Rune Verkst.äg.	92 03 21
	Jakobssons Metallsliperi AB	96 65 50
20	Andersson Bilservice, Rolf Bil- o. kaross.rep.	96 97 77
22	Hellén- Halmes Konsultfirma, Civilingenjör	812 80
	Helléns Bleckslageri, K G	813 79

Utdrag

af kartan till nygräfnings af flodsiktet genom

Södra Plantagelyckorna vis Malmö

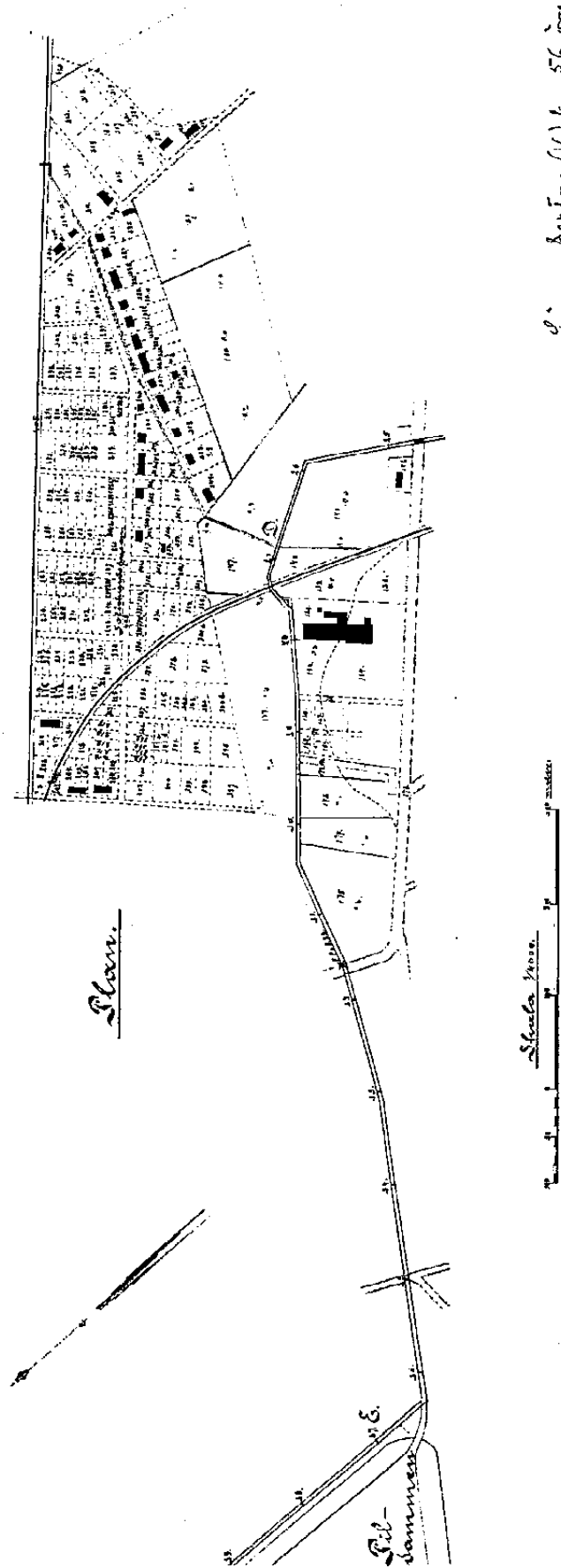
inom Södra socken af Öre härad och Malmös stad inom

Malmöhus län,

upprättadt vid laga synföreläggning år 1897 af

A. Thorsberg

Stadens konstsekreterare.

Längd 56 öre

